

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

پروگرام ماستری فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

معینیت امور علمی

اختلاف دین در ازدواج و آثار آن

از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی

رساله ماستری

محصل: ذبیح الله (نظری)

استاد راهنما: پوهندوی دوکتور عبد الله (حقیار)

بسال: ۱۳۹۸ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ ق

پوهنتون سلام
پوهنځي شرعيات و قانون
پروگرام ماستري فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

اختلاف دین در ازدواج و آثار آن از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی

رساله ماستری

محصل: ذبیح الله (نظری)

استاد رهنما: پوهندوی دوکتور عبد الله (حقیار)

سال: ۱۳۹۸ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دیارتمنت فقه و قانون

بورده ماستری

تصدیق نامه

محترم ذبیح الله ولد محمد ناظم: ID نمبر SH-MSF-97-429 محصل دور ششم فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: اختلاف دین در ازدواج و آثار آن از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی به روز پنجشنبه تاریخ ۱۴۰۰/۵/۲۱ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق ۹۰ (نمره به عدد) نود و پوره (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	استاد وزیر محمد سعیدی	عضو هیات	
۲	دکتور نجیب الله صالح	عضو هیات	
۳	دکتور عبدالله حقیار	استاد رهنما و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... امر بورده ماستری

خلاصه بحث

هدف از این رساله توضیح و شرح اختلاف دین در ازدواج و آثار آن در فقه اسلامی و قانون افغانی بود، که در روشنایی فقه اسلامی و قانون افغانی بحث مفصلی صورت گرفته تا مقایسه و بررسی بین فقه و قانون و وضاحت موضوع به طور تحقیقی صورت گیرد، که الحمدلله تحت سه فصل و یک مقدمه مرتب گردیده است.

که مقدمه شامل اهمیت موضوع، سبب اختیار موضوع، اهداف اختیار موضوع، سوالهای اصلی موضوع، روش تحقیق، و پیشینه تحقیق میگردد.

فصل اول مفاهیم و کلیات موضوع را دربر داشته و مباحث حایز اهمیت در این فصل تعریف دین و مقصود از اختلاف دین در نزد فقهاء، مفهوم و اهمیت ازدواج در فقه اسلامی و قانون افغانی مفصلاً بررسی گردیده است.

فصل دوم در ارتباط اختلاف دین در انعقاد عقد ازدواج و آثار آن از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی بوده و شامل دو مبحث و سه مطلب میشود که جهت استفاده خواننده گان گرامی در آن توضیح اختلاف دین اصلی و عارضی در عقد ازدواج مفصلاً بررسی گردیده است.

فصل سوم در ارتباط احکام و آثار مرتبه به اختلاف دین در عقد ازدواج بوده که از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی بررسی گردیده و موضوعات حایز اهمیت در این فصل اثر اختلاف دین در معاشرت بین زوجین، ولایت ازدواج و شهود، حضانت و پرورش اولاد، نفقات، میراث و غیره به طور مفصل بحث گردیده و هم چنان در اخیر نتیجه گیری، توصیه و پیشنهادات و فهارس ذکر گردیده است.

واژه های کلیدی: اختلاف، دین، ازدواج، آثار، دیدگاه، فقه اسلامی، قانون افغانی.

فهرست موضوعات

اهداء..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

سپاس گزاری..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

خلاصه بحث أ

فهرست موضوعات..... ب

مقدمه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل اول

مفاهیم و کلیات

مبحث اول: تعریف دین و مقصود از اختلاف دین در نزد فقهاء ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: تعریف دین در لغت و اصطلاح .. ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: مقصود از اختلاف دین در نزد فقهاء..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث دوم: مفهوم و اهمیت ازدواج در فقه اسلامی و قانون افغانی ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: تعریف ازدواج در لغت و در اصطلاح ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: مشروعیت ازدواج و حکمت های آن..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: حکم ازدواج..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب چهارم: شرایط وارکان ازدواج..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل دوم

اختلاف دین در انعقاد ازدواج و آثار آن از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی

مبحث اول: اختلاف دین اصلی در ازدواج.....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: ازدواج مسلمان با اهل کتابERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث دوم: اختلاف دین عارضی در عقد ازدواجERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: حکم عقد ازدواج به اسلام زوجین ویا یکی از آنهاERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: حکم عقد ازدواج به ارتداد زوجین ویا یکی از آنهاERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل سوم

احکام و آثار مرتبه به اختلاف دین در عقد ازدواج از دیدگاه فقه اسلامی و قانون افغانی

مبحث اول: آثار اختلاف دین در عقد ازدواج و توابع آن در فقه اسلامی و قانون افغانی !ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: آثار اختلاف دین در معاشرت بین زوجینERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: اثر اختلاف دین در ولایت نکاح و شهود آنERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: اثر اختلاف دین در حضانت و پرورش اولاد ...ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث دوم: آثار اختلاف دین در انحلال عقد ازدواج و توابع آن در فقه اسلامی و قانون افغانی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.....

مطلب اول: اثر اختلاف دین در نفقات.....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: اثر اختلاف دین در میراث.....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: اثر اختلاف دین در وصیت.....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب چهارم: اثر اختلاف دین در انتهای ازدواجERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

1 نتیجه گیری

4 توصیه و پیشنهادات

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... فهرست آیات قرآنی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... فهرست احادیث

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... فهرست اعلام

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... فهرست مصادر و مراجع

ERROR! BOOKMARK NOT SUMMARY OF THE DISCUSSION
DEFINED.

نتیجه گیری

در اختتام رساله مهمترین نتایج را که از خلال تحقیق بدست آوردم، قرار ذیل اند:

- 1- ازدواج در فقه اسلامی و قانون افغانی از اهمیت خاصی برخوردار است.
- 2- ازدواج در فقه اسلامی و قانون افغانی دارای یک سلسله ارکان و شروط بوده که یکی از شروط آن کفالت و برابری بین زوجین است، که شامل ابعاد مختلف میشود که مهمترین آنها کفالت در دین است.
- 3- اختلاف دین در ازدواج به دو نوع است: اصلی و عارضی.
- 4- نقطه واحدی که میتواند یک خانواده را متفق داشته باشد، همانا اتحاد دین بین زوجین است.
- 5- اتحاد دین سبب استحکام رابطه زوجیت و خانواده میشود.
- 6- اختلاف دین مانع ثبات و دوام بقای زوجیت و خانواده شده و نظام خانوادگی را برهم می زند.
- 7- ازدواج کامیاب و خوشبخت، همان ازدواج است که در آن اتحاد دین و عقیده قائم باشد.
- 8- کفار به اعتبار علاقه و ارتباط شان با مسلمین، به اقسام متعددی در فقه اسلامی تقسیم شده اند.
- 9- ازدواج مرد مسلمان با دختر کتابیه جواز داشته، اما ترک ازدواج بنابر آثار ناگوار مرتبه به آن بهتر است.
- 10- ازدواج دختر مسلمان با غیر مسلمان برابر است که کتابی باشد و یا غیر آن، حرام و ناجائز است.
- 11- ازدواج مرد مسلمان با کتابیه حربیه بنابر قول راجح جایز اما مکروه است.
- 12- اسلام آوردن زوجین یکجا، در نکاح شان به اتفاق فقهاء تاثیری وارد نمی نماید مگر اینکه امری حرام در آن باشد.
- 13- در صورتیکه شوهر اسلام بیآورد و خانم کتابی باشد، به اتفاق فقهاء نکاح شان باقی است.

14- اگر شوهر قبل از خانم و یا خانم قبل از شوهر اسلام بیآورد، در این مورد بین فقهاء اقوال متعددی وجود دارد که قول راجح همانا قول اول است که اسلام برای شان عرضه میشود و فوراً تفریق نمیشود.

15- زوجه کتابیه و مسلمه در حقوق زوجیت باهم مساوی اند.

16- زوجه کتابیه و مسلمه در قسم به اتفاق فقهاء باهم یکسان بوده و یکی بر دیگری برتری ندارند.

17- به اتفاق فقهاء مرد مسلمان بر بالای زن مسلمان حق ولایت را در ازدواج دارد.

18- ولایت عامه برای مسلمین در داراسلام بنا بر قول راجح ثابت است، چون: ولایت سلطان.

19- کفار در عقد ازدواج به هیچ وجه بالای مسلمین ولایت نمیتوانند.

20- به اتفاق فقهاء شهادت یکی از شروط عقد ازدواج بوده و در آن اسلام شاهد در نکاح دو مسلمان شرط است.

21- در کل شهادت مسلمان بالای کافر درست بوده و شهادت غیر مسلمان بالای مسلمان به اتفاق فقهاء جواز ندارد.

22- در حکم شهادت دو ذمی در ازدواج مرد مسلمان با زن کتابیه بین فقهاء اختلاف وجود دارد که بنا بر قول راجح شهادت آنها درست نبوده مگر در حالت ضرورت.

23- به اتفاق فقهاء حضانت برای مسلمان که مستحق و آراسته به شروط آن باشد ثابت است، اما در مورد حضانت کافر بین فقهاء اختلاف وجود دارد که بنا بر قول راجح حضانت کافر درست بوده اما نظر به یک سلسله شروطی که ذکر گردیده است.

24- علماء به وجوب نفقه زوجه مسلمان و کتابیه بر بالای زوج اتفاق نظر دارند، اما در مورد نفقه زوجه غیر کتابی در صورت اختلاف دین عارضی بین فقهاء اختلاف است، اگر زوج اسلام آورده باشد و زوجه غیر مسلمان باشد، در آنصورت اگر حامله بود تا وضع حمل مستحق نفقه است، لیکن اگر غیر حامله بود، در آنصورت بنا بر قول راجح مستحق نفقه نمی باشد، اما اگر زوجه اسلام آورد و زوج غیر مسلمان بود، در اینصورت زوجه بنا بر قول راجح تا انقضای عدت و یا مسلمان شدن زوج مستحق نفقه می باشد.

- 25- در مجموع کافر از مسلمان و مسلمان از کافر میراث نمی برد.
- 26- در مجموع وصیت مسلمان به مسلمان، و از کافر به مسلمان در آنچه تملیک در آن درست میشود جائز بوده اما وصیت به مرتد بنا بر قول راجح جواز ندارد.
- 27- زوجه کتابیه در طلاق، خلع، ظهار، ایلا، و رجعت مثل زوجه مسلمه بوده، اما در لعان، اجداد، و عدت بین فقهاء اختلاف نظر وجود دارد که در مجموع بنا بر قول راجح در این موارد نیز همچون زن مسلمه بوده است.
- 28- قوانین وضعی از برای امورات و ضوابط زندگی بشری، شامل و کامل نبوده و نمی تواند به تمام خواسته های بشری پاسخگو باشد.
- 29- تمام خوبی ها در دین واحد است که همانا دین اسلام می باشد.

توصیه و پیشنهادات

- 1- به تمام امت مسلمه بالخصوص مردم مسلمان کشور خود پیشنهاد می‌نمایم تا از ازدواج با غیر مسلمان ولو کتابیه باشد اجتناب نمایند؛ زیرا در چنین ازدواج‌ها خطرات عظیمی نهفته است که در آینده باعث فروپاشی خانواده میشود.
- 2- واجب است بالای والدین که در انتخاب ازدواج فرزندان شان توجه داشته و دینداری را در ازدواج آنها ملاک قرار دهند.
- 3- از کشور های اسلامی بالخصوص کشور عزیزم خواهشندم تا در عرصه ازدواج های غیر شرعی و قانونی توجه داشته و در زمینه قوانین را اتخاذ نمایند تا از چنین ازدواج‌ها – بین مسلمان و غیر مسلمان – جلوگیری صورت گیرد.
- 4- به تمام علماء، خطباء، مدرسین، و اساتید پوهنتون های خصوصی و دولتی توصیه می‌نمایم تا در مورد اختلاف دین در ازدواج و آثار آن در روشنی آیات و روایات برای امت مسلمه توضیح داده و توجه نمایند.
- 5- از تمام کسانی که رساله مذکور در دسترس شان قرار میگیرد، تقاضا می‌نمایم که اگر سهو و خطای را مشاهده نمودید در حق بنده دعای مغفرت نموده و جهت تصحیح آن اطلاع دهید.

(و من الله توفیق)

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

research.salam.edu.af